

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesztochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petirowy jednoczłupłowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Receptysów następnym razem redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESZTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 20.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE ODDZIAŁ W CZESZTOCHOWIE

zawładania niniejszem, że począwszy od dnia 10 Września 1917 r. wynajmuje schówki (safes) w betonowo-pancernym skarbcu podziemnym. Bank dokonywa transakcji wymiany walut według kursu dziennego giełdy warszawskiej.

„Autonomia Polski“.

Poseł G. Gothei ogłasza pod tym tytułem artykuł w „Neue Freie Presse“ (Nr. 1945 z d. 8 b m.).

Na wstępie podaje historyczny zarys obecnego przesilenia, naogół dość ściśły, z wyjątkiem identyfikowania komisji przejściowej z radą regencyjną. Obszernie omawia potrzebę zniesienia granicy okupacyjnej zarówno ze względów aprowizacyjnych, jak i politycznych. Twierdzi, że Rada Stanu posiadała nieodpowiedni skład, więc po jej dymisji droga do zwolnienia przedstawicielstwa narodowego stała się wolna. Do tego należy także gabinet ministrów, w którym prawa mniejszości ochraniają specjaliści i przedstawiciele.

„Pamiętajmy — mówi dalej — że utworzenie ministerjum i wola nie przedstawicielstwa w zdobytym kraju, stanowiącym właściwie państwową prowizorium, zajętych przez wojska nasze i naszych sprzymierzeńców, nie należy do rzeczy łatwych.

Będziemy musieli ustanowić obok polskich ministrów i ważniejszych urzędników — urzędników mocarstw okupacyjnych, którzy będą się starać o gładką współpracę z władzami niemieckimi. Nie jest pewnem, czy Polacy posiadają na tyle realnego politycznego zmysłu, aby uznać konieczność takiego zarządzenia podczas wojny. Muszą sobie powiedzieć: Wojna jest stanem wyjątkowym, wymaga ona szczególnych zarządzeń, którym podporządkować się muszą nawet zupełnie usprawiedliwione życzenia“.

Współpraca z urzędnikami mocarstw okupacyjnych będzie tem potrzebniejsza, że w Polsce niema wywierzonych urzędników. Przed wojną urzędnikami byli tylko rosnianie, którzy gromadnie uciekli. Z początku nie można było tak, jak w Belgii, pracować z gotowym już aparatem urzędniczym.

W Polsce wybierać trzeba urzędników według zasady: „komu Pan Bóg daje urząd, temu da i rozum“. Społeczeństwo zaś chętnie pogodzi się z niektórymi błędami tych urzędników, gdy ci będą należeć do własnego narodu. Ponieważ jednak władze wojskowe kładą największy nacisk na sprawną pracę urzędów, niezbędna jest wspólna praca urzędników mocarstw okupacyjnych i niemieckich. Rozumie się samo przez się, że ten dualizm ustałby natychmiast po zawarciu pokoju, po ustąpieniu z okup. terytorjum.

Niedozownem jest ostateczne porozumienie się pomiędzy Austrią a

Niemcami. Polacy muszą wyjść ze stanu niepewności i niejasności.

Niepewność co do przyszłych granic Królestwa oczywiście pozostanie. Usunie ją dopiero zawarcie pokoju. Dla nas Niemców, to tylko jest jasnym: wyłączenie jest dołączenie dzielnic i to takich, w których większość ludności mówi po polsku. Nawet i tam bowiem istnieją bardzo silne mniejszości niemieckie. Nasze wschodnie granice uniemożliwiają odstąpienie zachodnio-pruskich, poznańskich lub śląskich okręgów. Także polska ludność tych okręgów chce pozostać przy Niemcach i życzy sobie swobody w rozwijaniu swych dóbr narodowych i kulturalnych. „Communicus opinio“ jest dzisiaj takiego zdania, że błędne postanowienia w naszym t. zw. ustawodawstwie monarchji wschodniej muszą być zmienione“.

Zaznaczywszy, że zdobycie Rygi otrędziło resztki przyjaźni koalicji w Polsce, wskutek zniszczenia handlu, przemysłu i rolnictwa, bardziej niż jakikolwiek inny naród pragnie pokoju, poseł Gothein tak zamyka swe wywody: „Niemiecka administracja spełniła znaczną pracę kulturalną w Polsce na polu szkolnictwa, sanacji miast i miasteczek, w dziedzinie kolejnictwa i budowy dróg, wprowadziła samorząd miejski, uporządkowała sądownictwo; dokonała jej w zdobytym kraju podczas najcięższej, niebywałej wojny.

Ta praca kulturalna nie wzbudziła sympatii ludności okupowanego kraju, jej wartość pozna dopiero i oceni w latach pokoju. Tymczasem daje się we znaki zarówno klęska długotrwałej wojny, jak i uczucie pozostawiania pod obcą władzą, choć ta jest gotową przynieść wolność i prawo do stanowienia o sobie.

Długie czekanie na spełnienie tego przyrzeczenia wywołuje bardzo łatwo gniewnie zniecierpliwienie podczas ogólnego braku sposobności do pracy, podczas niedostatecznego odżywiania. Najważniejszym zadaniem jest więc naród cały wolać do spełniania państwowych obowiązków. Zdanie to spełnić można tylko po porozumieniu się obu mocarstw okupacyjnych. Miejmy nadzieję, że już je osiągnęli“.

Organizujmy
obohody Kościuszkowskie!

„Żydomirstwo“.

„Myśl Niepodległa“ czyni następujące słuszne uwagi:

„Polacy, którzy w dobie obecnej zajęli stanowiska wybitne, składają się wyłącznie z filosemitów. Nietylko więc nie przeszkadzają żydom, ale im pomagają, zyskawszy również ich pomoc. Polak w Warszawie, mający wyłącznie interesy polskie na oku, czuje się dziś w stołecznym swym mieście nie jak swój wśród swoich, ale jak „natrętny cudzoziemiec“. Żydomirstwo rządzi Warszawa, udaje się w chwili uroczystej do synagogi na nabożeństwo i wzajemnie przyjmują żydów na nabożeństwo w kościele. Polska katolicka stara się Polska możeszowo-katolicka. Kto się zbliża do jakiegos kierownika spraw miejskich, musi na progu zetknąć się z jego żydowskim sekretarzem lub sekretarką. W instytucjach pomocy publicznej zajmują stanowiska decydujące tylko tacy, którzy wciąż mają w pamięci listę proskrypcyjną, ułożoną przez żydów.

Kto nie jest bezwzględny filosemita, ten w okresie obecnym czuje, że został wyobcowany z życia publicznego, z wszelkich wpływów i bodaj nawet z możności ostania się w walce z przeciwnościami“.

„W ciągu względnie krótkiego czasu żydzi nietylko zdobyli wszystkie placówki przedtem utracone, ale całe rządy nowych. Nabrali ogromnej pewnością siebie.

„Myśl Niepodległa“ dochodzi do wniosku, że ten nadaje dziś w kraju „żydomirski“, że wszędzie pierwszy jest „żydomirski“, seleksję społeczną przeprowadza „żydomirski“...

WOJNA.

Komunikat rosyjski.

PETERSBURG, Urzędowo donoszą, dnia 14 września:

Front zachodni.

U wybrzeży zatoki Ryskiej wojska nasze posunęły się na linję Ingusbach — Locha — Pauscha, napotkawszy na słaby tylko opór przeciwnika.

W odcinku szosy pskowskiej aż do Dżwiny odbywały się walki straży przednich, przeważnie z pomyslnym dla nas skutkiem.

Front rumuński.

W okolicy na południu od m. Radauzu nieprzyjaciel zaatakował nasze stanowiska, pod wsią Solką, ale odparto go.

Ks. Dołgoruki carem?

LUGANO 15 [9.]. Według doniesień angielskich Kornitew pragnie ustroju monarchicznego dla Rosji i ma nowego kandydata na cara w osobie księcia Dołgoruckiego.

Kornitew — awanturnik.

PETERSBURG 15 [9.]. Rea. minister pracy oświadczył, że Kornitew jest zwyciężonym awanturnikiem i że wkrótce zakończy swe fantastyczne i głośno przygody.

Pierwsza bitwa wojsk Kornilowa z armią Kiereńskiego.

STKholm 15 | 9. „Daghens Nyheter“ donosi: Podróżni z Petersburga opowiadają, że wojska Kornilowa spotkały się z oddziałami Kiereńskiego pod Ługą i zwyciężyły w walce wojska Kornilowa, gdyż część wojska Kiereńskiego przeszła na stronę Kornilowa.

Petersburg oczekuje Kornilowa.

BERNO 15 | 9. „Daily Mail“ donosi z Petersburga: Dworzec Nikołajewski jest przepelniony uciekinierami, choć w Petersburgu jeszcze paniki nie ma, wszakże wielu ludzi zamierzających opuścić miasto w obawie zajęcia go przez wojska Kornilowa.

Rząd Tymczasowy ucieka.

ZURICH 15 | 9. „Secolo“ donosi, że z Petersburga jadą dzień i noc pociągi, zawierające akta rządu tymczasowego, które przewożone są do Wologdy.

O obronę ojczyzny.

STOKHOLM, 15 | 9. Naczelny dowódca wojsk, Kiereński, wydał do armji i floty rozkaz, w którym m.in. powiedział:

Nierozsądna próba rewolwy, podjęta przez byłego generalisimusa i pewną liczbę generałów, nie udała się całkowicie. Winni zostali oddani pod sąd. Rozwiązanie rewolwy bez przelewu krwi dowiodło zdrowego rozsądku narodu rosyjskiego.

Niechaj każdy żołnierz i każdy generał wie, że wszelkie nieposłuszeństwo względem władzy będzie od dziś bezlitośnie karane. W danym momencie muszą wszystkie siły narodu być skierowane przedewszystkiem w celu obrony ojczyzny od wroga zewnętrznego.

Petersburg odcięty od świata.

ZURICH 15 | 9. Gazety donoszą z Petersburga, że od środy miasto pozabawione jest połączenia telegraficznego z Witebskiem, Charkowem i Odessą.

Walka na śmierć i życie.

BERLIN 15 | 9. Pisma szwedzkie donosząc o ostatnich zatargach w Rosji piszą, że między Kornilowem i Kiereńskim wrota na śmierć i życie.

Kornilow chce być carem.

BERNO 15 | 9. Według niektórych doniesień z Rosji Kornilow chce ogłosić się dyktatorem, a potem carem Wszechrosji.

Kornilow poddał się?

STOKHOLM, 15 | 9. Biuro Reutersa donosi z Petersburga:

Minister pracy oświadczył, że awantura Kornilowa upadła ostatecznie i jego kwatera główna poddała się.

Dzienniki dowiadują się, że Kornilow poddał się swoje rządowi tymczasowemu uwarunkował spełnieniem szeregów żądań. Kiereński jednak rząda bezwarunkowego poddania się.

Przed wielką bitwą na morzu.

GENEWA 15 | 9. „Petit Parisien“ dowiaduje się z Londynu, że krążą tam pogłoski o przygotowywanej się wielkiej bitwie na morzu Bałtyckim. Rozpoczęto bombardowanie Gotlandji, co — zdaniem dzienników angielskich — wskazuje na to, że wkrótce rozpocznie się atak na Rewel.

Co donosi „Daily Mail“?

„Daily Mail“ dowiaduje się z Petersburga, że jak widać z wiadomości, nadchodzących z różnych prowincji Rosji, rząd tymczasowy jest

silniejszy, aniżeli sam przypuszczał. Większa część społeczeństwa stoi po jego stronie. Bodaż nigdy jeszcze od chwili rewolwy marcowej nie rozpoznał rząd tymczasowy taką pełnią władzy jak obecnie.

Chwila bieżąca.

— Według wiadomości nadeszłych do Wiednia, Kiereńskiego podobno istotnie zamordowano. Miało się stać niedaleko Newskiego Prospektu.

— Minister rolnictwa Czernow i b. minister Cereteli zbiegli z Petersburga.

— Puryzskiewicza aresztowano w Petersburgu.

— Dyplomaci koalicyjni oświadczyli, że gotowi są pośredniczyć pomiędzy Kornilowem a Kiereńskim, aby przeciwdziałać przelewowi krwi.

— Minister spraw wewnętrznych oświadczył, że wskutek rozkoszu Kornilowa front w ciągu 3 dni pozabawiony był obrony i wszelkiego dowództwa.

— „Manchester Guardian“ w artykule wstępnym wypowiada domysł, że Kornilow ma poparcie ze strony Niemiec.

— Przypuszczają, że dziewięć dziesiątych wojsk rosyjskich stanęła po stronie Kornilowa.

— Związek holenderski prasy codziennej donosi czytelnikom, że z powodu braku papieru musi znacznie zmniejszyć objętość dzienników.

— Na zachodnim placu boju poległ jeden z najbardziej znanych lotników niemieckich Höndorf.

— Wczoraj w sobotę 15 bm. miał być ogłoszony doniosły akt mocarstw centralnych w sprawie polskiej.

— Pisma niemieckie donoszą, że dziś w niedzielę ogłoszona zostanie regencja w Polsce.

— We Francji przygotowali amerykańskie lotnisko na 15,000 aparatów.

Co słychać nowego?

Przeciwofensywa rosyjska.

„Odeskij Listok“ pisze, iż nie jest wykluczone szybkie rozpoczęcie przeciwofensywy rosyjskiej na froncie bukowickim i rumuńskim.

Wszelkie przygotowania do akcji zaczepnej są tam już skończone.

Pietrogród popieszczenie fortyfikacji.

„Gazeta „Petit Parisien“ otrzymała z Rosji depezę, z której wychodzi na jaw, że stolica Rosji jest popieszczenie fortyfikowana. Cała zachodnia część miasta ma zostać ufortyfikowaną jaknajpotężniej. Tysiące robotników zgromadzone tu z prowincji celem kontynuowania prac fortecznych. Pracuje się także całymi nocami.

Wśród robotników znajduje się także wielu chinczyków oraz żołnierzy znajdujących się na trwałym urlopie. Żołnierzy w uniformach tu prawie niema. Tylko nadzór powierzono żołnierzom, inżynierom wojskowym i podoficerom trenu. Robotami głównie kieruje jednak szereg inżynierów angielskich i amerykańskich.

Zydzi w wojsku rosyjskim.

Do pism duńskich donoszą, że rząd petersburski podobno projektuje zaciągnięcie wszystkich żydów do wojska. W razie, gdyby nie chcieli rozkazu usłuchać, będzie przeciwko nim zastosowane zaciągnięcie przymusowe, przyczem żydzi wysyłani będą do pierwszych linii na froncie. Wiadomość powyższa nie została jeszcze oficjalnie sprawdzoną, lecz wydaje się, jak podnosi „Politiken“, w obecnych stosunkach wewnętrznie rosyjskich dość prawdopodobną.

Dookoła pokoju.

„Daily Mail“ pomieszcza na temat pokoju następujące propozycje „status quo“.

Anglia może się chętnie zgodzić na „status quo“, a mianowicie na przywrócenie położenia, jakie istniało w Europie w 1864 r. Może to uczynić dlatego, ponieważ obecna wojna światowa jest tylko przemijającym epizodem w dziejach dobrze uplanowanego dzieła podbojów niemieckich w wielkiej Europie.

Podboje te rozpoczęły się w roku 1864 zagarnięciem Szlezewigu i Holstyniu, klęską Austrii w roku 1866, a zajęciem Alzacji i Lotaryngji w r. 1870.

Jedynym rozumnym „status quo ante“ jest zatem stan w r. 1864, zadowoliliby on bowiem całą Europę z wyjątkiem „Hunnów“.

W tym wypadku wróciłoby do Danji jej prawowite posiadanie nad dolną Łubą, Francja otrzymałaby Alzację i Lotaryngję, kanał Kileński straciłby swe znaczenie, Helgoland stałby się znowu własnością Anglii a Niemcy utraciliby swą jedność państwową, przemieniłyby się z powrotem w zbiorowisko drobnych, niezależnych, dla wolności powszechnej niegroźnych państw.

Niemieckie kolonie, których powstanie my (Anglicy) w głupi sposób umożliwiliśmy, na zawsze zrzuściłyby jarzmo niewoli — jednym słowem wróciłoby w ten sposób do złotego wieku pokoju i bezpieczeństwa.

Rosyjska linja ochronna.

Z Lugano donoszą: W rosyjskich sferach militarnych sytuację uważają za polepszoną. Nowa rosyjska linja obronna znajdująca się będzie przypuszczalnie w strefie Segenwald-Wenden, w tak zwanej Szwa carji inflandzkiej.

Co piszą o Kornilowie?

„Berner Tageblatt“ — według „Berl. Tgbl.“ dowiaduje się, że generałowi Kornilowowi przypisują całkiem zmyślone zamiary.

Kornilow nie jest bynajmniej stronnikiem koalicyji. Na konferencji moskiewskiej oświadczył wyraźnie, że Rosja nie może walczyć dłużej i zaznaczył konieczność natychmiastowego powstrzymania działań wojennych...

Rząd rumuński nie opuścił Jass.

„Temps“ kategorycznie [zaprzecza wieściom, donoszącym o porzuceniu Jass przez rząd rumuński. Tylko niektórzy posłowie, zbędni wobec zamknięcia sesji parlamentarnej, byli prosieni przez rząd, by zostawali w Rosji z powodu braku żywności.

100.000 rb. dla Królestwa.

Czytamy w „Gazecie Narodowej“: Na skutek interwencji prezesa komisji likwidacyjnej, książe St. Lubomirski otrzymał pozwolenie na wywiezienie do Stokholmu i przestanie stamtąd do kraju 100.000 rb. zebranych na rzecz biednych w Królestwie przez C. K. O.

Wielu ludzi zmobilizowano dotąd w Rosji.

Bawiący w Stokholmie przedstawiciel socjalnej demokracji rosyjskiej oświadczył, iż od 1 sierpnia 1914 r. aż do 1 sierpnia 1917 r. zmobilizowano w Rosji ogółem 18 milionów mężczyzn. Wszelkie doniesienia prasy zagranicznej, że liczba zmobilizowanych jest wyższa, nie odpowiadają rzeczywistości. Na usługach armji znajduje się i dla wojska pracuje dotąd 78000 fabryk, w których zatrudniono naogół 600.000 robotników i robotnic.

Uchwały Rady miejskiej w sprawie aprowizacji m. Częstochowy.

We wczorajszym „Gońcu” w sprawie wywołania z posiedzenia Rady miejskiej zaznaczyliśmy, iż radny Jarmolowicz wniósł do prezydium nagły wniosek w sprawie aprowizacji m. Częstochowy, który Rada uchwalała wszystkimi głosami, a Magistrat obiecał ze swej strony poprzeć gorąco.

Wniosek m. in. głosi:

„Radzie miejskiej z wyborów, opartych na zasadzie zatwierdzonej przez władzę okupacyjną ordynacji wyborczej, a więc za oficjalną zgodą tychże, społeczeństwo miejscowe powierzyło z zaufaniem prowadzenie gospodarki. Z działalności swej w przyszłości, Rada musi zdjąć sprawę swoim wyborem, przeto gospodarka miejska powinna być prowadzona w myśl żywotnych interesów społeczeństwa.

Dotąd, pomimo odbytych 10 posiedzeń Rady, nie uczyniono dla poprawienia gospodarki żywnościowej. Powołano nową Deputację żywnościową, która powierzyła kierownictwo sprawami deputacji nowemu człowiekowi, ale system oparty na półśrodkach pozostał ten sam. Ludność w dalszym ciągu pozostaje bez najniezbędniejszych produktów codziennej potrzeby, spekulacja w dalszym ciągu się szerzy.

Wobec tego radni domagają się od Rady miejskiej, ażeby zechciała:

1) Prosić Magistrat o wyjednanie uswiadcz okupacyjnych zaopatrzenia miasta w dostateczną ilość produktów spożywczych, jak ziemniaki, ka-

szę, groch, mąkę, cukier, węgiel i drzewo.

2) Polecieć Deputacji żywn., by wy-dawała ludności obowiązkowo i regularnie te wszystkie produkty, które jej się słusznie należą na kartki, po cenach przystępnych i w ilości wyznaczonej.

3) Ponieważ ludność jest bardzo wycieńczona, należy natychmiast podjąć starania u władz okupacyjnych o zwiększenie racji chleba do 1 funta dziennie na osobę, a ziemniaków do 3 funtów. Następnie wystarcac się o obowiązkowe i regularne wydawanie po 1 fun. mąki, po pół f. kaszy, pół f. grochu, po 250 gr. mięsa i po 1 funcie cukru na osobę tygodniowo.

4) Normę węgla ustalić po 18 pudów miesięcznie na kuchnię i po 36 pudów miesięcznie na piec (norma węgla liczy się tylko w porze zimowej).

5) Utworzyć 2 посады kontrolerów przysięgłych na stacji, by środki spożywcze nie były wywożone z miasta.

6) Wyjednać półmilionową pożyczkę na zakup produktów spożywczych.

7) Prosić Magistrat, by poczynił starania u władz odnośnych, by aprowizacja miasta została oddana w ręce miejscowego społeczeństwa.

8) Wobec fałszowania produktów spożywczych, szkodliwego dla zdrowia ludności, jak to miało miejsce w ostatnich czasach z mąką dla deputacji, należy urządzić pracownię analityczną przy Deputacji, oraz wyznaczyć dla każdego młyna specjalnego kontrolera z pośród przedstawicieli społeczeństwa miejscowego”.

prawo z podpisem p. Gładycha, i i n nych została w zasadzie uznana za słuszną w związku z czem Magistrat postanowił na przestrzeni ul. Wały prawo od ul. Krótkiej do domu p. Gładycha (w najwęższym miejscu) przeprowadzić konieczne reparacje o potrzebie i rozmiarach których wyda opinia Dep. gospodarza
Kto wydzierżawi słup ogłoszeniowy?

W sprawie udzielenia koncesji na prawo rozlewania ogłoszeń prywatnych, Magistrat postanowił ogłosić konkurs. Oferty pisemne z wyliczeniem ceny (nie niższemu jak mk. 1000) winne być złożone przed dn. 1 października r. b.

Posiedzenie Komitetu obchodu Kościuszki.

Jutro w poniedziałek o godz. 6-ej po poł. w sali Magistratu odbędzie się posiedzenie Komitetu obchodu 100-letniej rocznicy zgonu Kościuszki.

Uspisane.
Kierownik działu literackiego i feljetynisty „Gazety Częstochowskiej” p. Jan Barylski z dniem dzisiejszym opuścił zajmowane stanowisko, udając się do Sosnowca na posadę stałego współpracownika „Kurjera Zagłębia”.

Środowe przedstawienie amatorskie.

We środę 19 bm. w teatrze „Paryskim” wystawione będzie znakomite sztuka Croisseta p. t. „Jastrząb”. Sztuka ta grana była w Warszawie w teatrze Rozmaitości z obrzydliwym powodzeniem przez szereg wieców.

W przedstawieniu biorą udział znane już pochiebne amatorki i amatorzy pp. J. Konówna, Wierzbicka, Grabowska, Franke, Raszkę, Mirabel i inni.

Bilety nabywać można codziennie od g. 11 do 12 w południe w kasie teatru „Paryskiego”.

Zapasy żywnościowe.

Cena herbaty i kawy wysrubowana została do granic niemożliwych. Wtajemniczeni twierdzą, że w Częstochowie mamy ukrytych zapasów herbaty i kawy tyle, że starczy ich na lat kilka.

Wśród ludności panuje przekonanie, że gdyby Deputacja Żywnościowa przy Magistracie, postarała się o ujawnienie nagromadzonych zapasów i to nie tylko kawy i herbaty, ale cukru, kaszy, ryżu, grochu, kakao itp., to ceny tych artykułów spadłyby znacząco.

Zapasy, ukryte po piwnicach paszarzy, oceaniane są na bardzo poważną sumę, a zmniejszają się z każdym dniem, gdyż mimo ograniczeń i zakazów, paszarze zawsze znajdują sposoby na wysyłanie towaru w te okolice, gdzie ich brak i gdzie można drzeć skórę z bliźniego.

Odezwa Rady Opiekuńczej powiatu częstochowskiego.

Świetniejszą serca wylatują przedem
Umra—ich duchy leżą przed narodem.
(Słowacki).

Tym duchem promieniowym, przyświecającym Polsce, w czasie największego ucisku naszego narodu i wskazującym szlaki po jakich ma kroczyć, był Tadeusz Kościuszko. 15 października upływa 100 lat od skonu naszego bohatera narodowego.

Sto lat przebytych w ciężkiej deprawującej niewoli i ucisku.
Duch Jego i przekazane ideały ni-

KRONIKA.

Ku czci M. B. Częstochowskiej.

Z okazji 200 letniego jubileuszu koronacji Matki Boskiej Częstochowskiej postanowiła parafia żerkowska w W. Ks. Poznańskim, tę uroczystość uświetlić w ten sposób, że każdy dom polsko katolicki wystawi obraz Matki Boskiej Częstochowskiej w oknie i kwiatami go przystroił. Zamiaszt iluminacji zamierza parafia złożyć ofiarę na bezdomnych.

Poświęcenie „Ogniska Rodzinnego”.

Dziś 16 bm. o godz. 4 po poł. w domu nr. 58 przy ul. Panny Marji odbędzie się poświęcenie „Ogniska Rodzinnego”.

Zebranie „Jedności”.

Dziś w niedzielę o g. 5 po poł. w sali Straży Ogniowej, odbędzie się ogólne zebranie członków Stow. „Jedność”.

Zebranie powyższe odbędzie się w drugim terminie, więc ważne będzie bez względu na ilość obecnych.

Miesięczne zebranie delegatów R. O.

We wtorek 18 b. m. o godz. 11 i pół przed poł. odbędzie się miesięczne zebranie delegatów Rad Opiek. miesi. acowych w lokalu R. O. P. (Szkoła 4). Z uwagi na wybory, pożądany jest liczny udział delegatów.

Wprowadzenie czasu środkowo europejskiego.

W nocy z 16 na 17 bm. wprowadzony będzie na kolejach w miejsce obowiązującego od 16 kwietnia czasu letniego, czas środkowo europejski, a mianowicie w ten sposób, że o godz.

8 w nocy przesunięte będą wszystkie zegary wstecz na godz. 2

Również i w mieście zegary zostaną przesunięte o jedną godzinę wstecz.

Z częstoch. Tow. Gimnastycz. „Sokół”.

Zarząd częstoch. Tow. Gimnastycznego „Sokół” zaprasza wszystkich członków na mające się odbyć ogólne zebranie dziś w niedzielę 16 bm. w lokalu T.O.S. o g. 8 po poł.

Przyjmuje się zapisy osób na członków w dniu świątecznym, t.j. we wtorki i piątki w sali T. O. S.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu omawiano i wydano decyzje w następujących sprawach.

O pólka dla Magdalenek i krawców.

Podanie Magdalenek oraz cechu krawców w sprawie wydzierżawienia miejskich pól oddano do rozpatrzenia Dep. gospodarzej, której zadaniem będzie opracować powien w tej kwestii plan.

O skórze na zelówki.

W sprawie zaopatrzenia ludności w skórę na zelówki po dokładnym rozpatrzeniu i przedyskutowaniu, Magistrat postanowił zwrócić się do Dep. Żywn. by ta poczyniła następujące kroki:

1) aby wszystką pozostałą w garbarni ilość skór powiat przeznaczył do dyspozycji Deputacji.

2) aby system podziału zelówek pozostał takim, jaki zastosowuje się przy podziale innych artykułów t. j. kartkowy.

O ulicę Wały.

Petycja mieszkańców ul. Wały

pozwołyły zrezygnować z przyrodzonych praw naszych. Pokolenia przekazywały sobie, jak testament Jęgo przysięgę zamykającą się w słowach: „Odzyskania samowładności narodu i ugruntowania powszechnej wolności”. Dzięki tym ideałom nie wyałowili się serca nasze, nie zapomnieliśmy o Tym co „umarł” nie oglądając wymarzonej plonów wolności.

Twórca słynnego Uniwersału Polańckiego, był rzecznikiem wolności ludu wiejskiego i wogóle równouprawnienia stanów, jakie dopiero dziś na zagłódzie znalazły pełne praktyczne zastosowanie.

Z zamętu śmierci, ze zgłiszczów ruin, z wysiłkiem wyłania się dziś nowa formacja samoistnej Polski. Wyczerpani duchowo i fizycznie nie doceniamy kształtujących się doniosłych historycznych wydarzeń. Jesteśmy jak oszołomieni nadzieją spełnienia przeszło stuletnich marzeń naszych ojców i dziadów.

Rok krystalizującej się niepodległości Polski, zbiega się ze stuletnią rocznicą śmierci Tęgo, który był wyrazicielem wolności.

Po długiej ciszy i martwocie—bię dzwon Zmartwychwstania! Wolność, o którą walczył nasz „Naczelnik w sukmanie” ma się stać naszym udziałem. Podłóże jednak dali nasi przodkowie, wyraziciele duchowych zasad i czynów Tadeusza Kościuszki.

Cała Polska, nawet zagranicą, jak Szwajcaria, Ameryka śpieszy, by uświetnić rocznicę możliwie najuroczyściej. Nie bądźmy maruderami w szeregu innych — oddajmy należny hołd Temu, który był „najofiarniejszym i najuczciwszym Polakiem”.

Do Was WPanowie, jako stojących na czele prowincji, na których historia włożyła obowiązek przodownictwa we wszelkich poczynaniach, zwracamy się z prośbą o zorganizowanie obchodu, tej tak dla nas Polaków pamiątkowej rocznicy.

Akcentujemy, że obchód ma mieć charakter poważny. Nie chodzi nam bowiem o sztuczną dekoracyjność, działającą chwilowo na wyobraźnię widza, ale o trwałe i systematyczne uświadomienie ludu wiejskiego, który Tadeusz Kościuszko pragnął podnieść i oświecić.

Spodziewamy się, że prośba nasza znajdzie życzliwy oddźwięk i WPanowie nie szczędzą trudów zajmą się organizacją tworząc odpowiedzialny Komitet, wyzyskując załączony program w całości, lub częściowo, stosownie do warunków danej miejscowości.

Rada Opiekuńcza Okręgu Częstochowskiego.

Rada Op. okręgu częstochowskiego proponuje następujący program obchodu 100 letniej rocznicy zgonu w pow. częstoch.

W niedzielę 14 go października b. roku.

1) Odczyty, o ile możliwości we wszystkich wsiach (broszury i ograniczonych ilościach będą rozdane).

2) a) przedstawienia teatralne, z uwzględnieniem sztuk z życia Tadeusza Kościuszki, b) wieczory artystyczne: śpiew, muzyka, deklamacja, żywe obrazy, (motywy i tematy z czasów naszego Bohatera).

3) Zbieranie dobrowolnych ofiar dla uczczenia imienia Tadeusza Kościuszki (użyte będą na pomoc dla biednych, lub jako fundusz zakładowy na projektowaną szkołę podchorążych, stosownie do dyspozycji ofiarodawców).

4) Otwieranie szkół, ochron, do

mów ludowych imienia Tadeusza Kościuszki.

W poniedziałek 15 października b. roku.

1) Uroczyste nabożeństwo założone za duszę Tadeusza Kościuszki. (Przypuszczać należy, że W. ks. proboszczowie, stosownie do orędzia JE. ks. Biskupa Żędzitowieckiego wygłoszą okolicznościowe kazania)

Wielki koncert H. Melcera i J. Thornberga.

Dnia 20 bm. w sali teatru „Paryskiego” o godz. 7 i pół wiecz. odbędzie się koncert prof. H. Melcera i skrzypka - wirtuoza Juljusza Thornberga.

Program tego koncertu zapowiada się imponująco, a mianowicie: C. Franck — Sonata A—dur wykodają H. Melcer i J. Thornberg; Chopin — Ballada G—moll i Polonez fis—moll, odegra na fortepianie Henryk Melcer; Bach — Sarabanda, Wieniawski Caprice A—dur, Paganini — Duet na skrzypce, odegra Jul. Thornberg. Clou wieczoru stanowić będzie Sonata Kretzerowska Beethowena, którą odegrał H. Melcer i J. Thornberg. **Z „Paryskiego”.**

Dziś i dni następnych w teatrze „Paryskim” demonstrowany jest ciekawy dramat „Bankructwo banku X” ze znakomitym Aloizem Nussem w roli detektywa. Bogatego programu dopełnia szereg innych ciekawych obrazów.

Z „Odeonu”.

Dziś w teatrze „Odeon” wspaniała tragedia w 6-ciu aktach p. t. „Matka” w wykonaniu najlepszych królewskich artystów duńskich.

Program dopełnia arcykomiczna komedia.

Jaką będzie zima.

Pytanie to, dręczące ogół ludności ze względu na niedostatek środków opałowich skłania wielu do przepowiedni. Meteorolog holenderski, Cornelius Gaston, na mocy notowań i dłuższych obserwacji, wróży, iż zima nadchodząca, aczkolwiek łagodniejsza od wyjątkowo ostrej zimy ostatniej, będzie jednak dosyć mroźna, chłodniejsza od przeciętnych. Innego zupełnie zdania są starzy rolnicy, opierający się na analogji. Według ich zdania, zwykle po ostrej zimie następuje ciepłe lato i względnie łagodna zima. Kto ma rację — nauka, czy do świadczenie — przyszłość pokaże. Warto jednak zaznaczyć, iż w początkach wiosny tegorocznego meteorologów wbrew przewidywaniom ludu wiejskiego, wróżyli chłodne lato, co, jak obserwujemy — nie sprawdziło się.

Z nastrojów chwili.

Pomiędzy pogodnymi błyskami polskiej jesieni, strojnej w ostatnie uśmiechy słońca, osnute pasmami babiego lata, szeleszczące rdzawą strugą opadających liści i zapachem wędniejących kwiatów przepojone — wdziera się raz po raz ostrym zgrzytem zła widmo niedalekiej przeszłości.

Ogarnia miasto w swoje zimne uściski dzień tak szary i ponury, jak codzienne troski nędzarsza. Wieczorem wiatr niespokojny i szalony hula po pustych ulicach, rzucając nie licznym przechodźnom w twarz siekące bryzgi deszczu. Z bruków, oślizgłych od wilgoci, rozjaśnionych tu i ówdzie niepewnymi błyskami latarni — z ciemnych zakątków, przesiąkniętych chłodem piwnicznym, wygląda ku nam twarz złośliwej nędzy — troski.

Coraz bardziej rozszerza się jej państwo, coraz dalej rozciągają się jej zabory. Już jej nie odgryzają ani jasno oświetlone wnętrza pięknych

mieszkań, ani wesoly dźwięk muzyki, ani nawet szacowne dostojęstwo pracy wytrwałej.

Wcisła się wszędzie jej niechętna, mowana zaborczość, rozpięta się wszędzie z równą bezceremonjalnością.

Wywalczyła sobie prawo bytu we wszystkich środowiskach.

Jest wszędzie — dziś jej widmo po raz pierwszy tych wszystkich przezeń, którzy dotychczas nie znali tej twarzy złowroziej.

Zbieramy mannę!

Nasienie manny zbierano dawniej w wielkich ilościach i przerabiano na kaszę. Trawa zwana „manną” rośnie na łąkach wilgotnych, nad brzegami jezior. Na kaszę służy mianowicie nasienie „manny jadalnej” (Glyceria plicata), mniej w tym celu nadaje się „manna wodna” (Glyceria aquatica).

Mannę poznać można łatwo po długiej, wąskiej wieście, do której przymocowane są długie kłoski; w tych kłoskach jest nasienie. Zbiór tego nasienia jest prosty. Rankiem idą kobiety z gęstymi rzeszotami i uderzają niemi po wiecach; ziarnka drobne wypadają z wiechy i przyklejają się do mokrego rzeszota. Ziarnka trzeba następnie wysuszyć i otoczyć z łupiny. Przeprowadzić to trzeba ostrożnie, by ziarnek nie uszkodzić.

Nasienie manny daje wyborną kaszę, bardzo smaczną, smaku nieco słodkawego.

Z Seminar. Nauczycielskiego.

Choć ułatwić wielu cętnym zgłoszenie się do Seminarjum, Zarząd na posiedzeniu wtorkowym postanowił początek roku szkolnego odłożyć do dnia 1 października b. r. Jeszcze więc w ciągu września zapisy będą przyjmowane.

Wszyscy zainteresowani winni zgłosić się możliwie wcześniej, gdyż lekcje rozpoczną się 1 października. Na kurs I mogą składać egzamin młodzieńcy, którzy skończyli szkołę początkową. W wyszukiwaniu stanoji kancelarja może pośredniczyć.

Nowi kandydaci będą poddani egzaminowi, który się odbędzie w ostatnich dniach września.

Blizszych informacji udziela Kancelarja Seminarjum w Częstochowie (ul. św. Barbary 15-a).

Z Kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 3 | 9 do 9 | 9 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 218, po 60 fen. — 00, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,742, ogółem 5,079.

Kuchnia III dla intel. — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 42, służbie — 77, kredyt. — 00, bezpłatnych — 1,763, ogółem — 1,882.

Kuchnia IV ludowa — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 281, kredyt. — 00, bezpłatnych — 11,264, ogółem — 11,495.

Kuchnia V dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, kredyt. — 00, bezpłatn. — 468, ogółem — 468.

Kuchnia VI dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, bezpłatnych — 457, ogółem — 457.

Ogółem: po 30 fen. — 218, po 60 f. — 42, służbie — 427, kred. — 00, bezpłatnych — 18,694, ogółem — 19,881.

Zapomóg wydano dla 229 rodzin na sumę Mk. 8,222.

Sekwestr wyki, lubinu, gryki i prosa.

Stosownie do rozporządzenia nac. powiatu częstochowskiego nietylko sprzęt wyki, lubinu, gryki i prosa z

nowego roku zniwne jest zasekwestrowany, aie i zapasy ze zniwa zeszlizorocznego.

Gdzie ich lubią?

Niewdzięczność ludzka niema granic! Żydzi potwierdzić fakt ten mogą, bo wszędzie ludność, gdzie osiada, Postawę wnet przyjmuje wroga.

Za ruch zwiększony w każdym handlu,
Za moc grzeczności i usługi
Ludność, niewdzięczna względem żydów,
Wota, by rząd stosował rugi.

Świeżo się sprawa znów powtarza
W stołecznym grodzie nad Dunajem;
Wiedzę dla żydów galicyjskich
Na czas wojenny stał się rajem.

Cóż! gdy cnych gości mają dosyć
Niewdzięczni bardzo wiedzą-czyzy
I w głos wołają, aby żydków
Usunąć musem ze stolicy.

Jedyna Polska, zawsze czuła
Dla Berków, Jankłów, Josków, Szmuli,
Choć ma pajaków swoich dosyć
I tych wygnanych też przytuli...

Z Łodzi.

Szcześliwe miasto.

W Łodzi wobec znacznego dowozu ziemniaków dla delegacji zaprowiantowania miasta, sprzedaż ich odbywa się na placach miejskich w nieograniczonej ilości. Cena ziemniaków wynosi 18 mk. za korzec.

Humor i Satyra.

Nareszcie zrozumiał.

- Co teraz porabia twój syn?
- Teraz... wypycha się trocinami.
- Co takiego?
- Je chleb kartkowy!

Z ostatniej chwili.

Największy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 14 września.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprehta Bawarskiego.

W odcinku flandryjskiego frontu wzmożła się wieczorem znowu działalność bojowa artylerji sprzymierzonych. Po ogniu huraganowym w dniu 14 września przed południem nastąpił pod St. Gulin angielski atak częściowy, który w przeciwnatarciu odparto. Przeprowadzono pewną liczbę anglików, jako jeńców.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Przy górze Zimowej pod Craonne przyprowadzili wojska atakujące pułk badeński z wywiadu jeńców z rowów francuskich.

Przy drodze Somme—Py—Souain wypadli francuzi dwa razy bez przygotowania ogniowego na nasze stanowiska. Nieprzyjaciel, który wtargnął, pokonany został przeciwnatarcie. Jeńcy zostali w naszych rękach. Na wybrzeżu wschodnim Mozy szturmowali po krótkim działaniu ogniowym część wypróbowanej w boju dywizji badeńskiej wzgórze na wschodzie lasu Chaume. Nieprzyjaciel stawił zacięty opór, który złamano w walce z bliska.

Przeszło 300 francuzów pojmano, krwawe straty przeciwnika powiększyły jeńca przez przeciwnatarcie bezskuteczne.

Porucznik Buelow zestrzelił 20 przeciwnika w walce powietrznej.

Front wschodni:

Przy młej działalności bojowej, pozostało położenie niezmiennione.

Front macedoński.

Nie było żadnych większych czynności wojskowych.

Pierwszy general-kwaternistrz Ludendorff.

Tabela nieurzędowa

wygranych II Loterii Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W 1-ym dniu ciągnięcia II klasy główne wygrane padły na numery następujące:

- Mk. 35,000 na nr. 28889.
- Mk. 15,000 na nr. 3434.
- Mk. 8,000 na nr. 30116.
- Mk. 4,000 na nr. 14988.
- Mk. 2,000 na nr. 3660.
- Po mk. 1,500 na Nr. Nr. 5852, 10791 28740 35245 38406.
- Po mk. 700 na Nr. Nr. 4087 6679 20926 28078 27113 29985 41998.
- Po mk. 500 na Nr. Nr. 2526 4078 6510 7122 8825 11144 27999 87638 38861 41600
- Po mk. 250 na Nr. Nr. 6446 6767 7004 7610 8040 9728 10685 11860 12342 12848 14667 16267 15829 17385 19374 19746 20267 21822 24356 25807 26669 26646 26889 27705 29588 30070 31536 34352 35248 35873 87628 89213 89361 41476 41686 41832.

Ofiary:

Dla uczczenia pamięci w drugą rocznicę śmierci męża mego ś. p. Dr. Konstantego Rejmana składam na głodnych do uzn. red. Mk. 25. Zona kwit 308.

KARTOFLE

Z dniem 17 września 1917 roku, rozpoczyna się sprzedaż kartofli na kartki **A-B Serji XVIII-iej** w ilości 6 funtów na osobę za 60 fenigów.

w **Poniedziałek i Wtorek dnia 17 i 18 września r. b.**

winni się zgłosić po zakup kwitów na kartofle, do swoich biur okręgowych, mieszkańcy:

- I. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 1. ul. Mirowska.
- V. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 20. ul. Krakowska 35.
- VI. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 26. ul. P. Marji 39.
- VII. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 29. ul. P. Marji 60.
- VIII. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 31. ul. Teatralna 46.
- IX. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 34. ul. Staro-Stradomska.
- X. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 37. ul. św. Barbary 28.
- X. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 38. ul. 7-Kamienie 11.
- XI. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 23. ul. Krakowska 32.

w **Srode i Czwartek dnia 19 i 20 września r. b.**

- mieszkańcy: I. Okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 2. ul. Kaczkowska.
- II. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 4. ul. Nadrzezna 76.

- II. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 5. ul. Nadrzezna 49.
- II. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 8. ul. Senatorska 27.
- IIa. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 9. ul. Warszawska 54.
- IIa. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 10. ul. Warszawska 46.
- III. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 13. ul. Warszawska 45.
- III. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 15. ul. Ogrodowa 13.
- IV. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 16. ul. P. Marji 32.
- IV. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 17. ul. Ogrodowa 22 a.
- V. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 21. ul. Krakowska 62.
- VI. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 27. ul. P. Marji 32.
- VII. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 30. ul. Piękna 17.
- VIII. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 32. ul. Teatralna 23.
- IX. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 35. fabryka Pelcer.
- X. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 39. ul. Wieluńska 46.
- X. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 40. ul. Wieluńska 54.
- XI. okręgu. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 24. ul. Bór 21.

Kartofle wydawane będą, jak dotąd w fabryce Pelcerów od 9-iej do 4-iej po poł., tylko na mocy kwitów (kartki A-B należy oddawać w okręgu).

Miejska DEPUTACJA ZYWNOSCIOWA w Częstochowie.

Fortepian do sprzedania Teatralna Nr. 22 m. 2 809—

Mieszkanie na parterze, składające się z werandy, przedpokoju, trzech pokoi kuchni, wygódki zaraz do wynajęcia. Szkoła 21 wiadomość u właścicieli. 810—

Pokój z elektrycznym oświetleniem do wynajęcia od 1-go Października. Wiad. w Adm. „Gońca”. 0228—

Dom o siedmiu pokojach z morgowem ogrodem do wynajęcia zaraz Teatralna Nr. 53 813—

Mieble różnego rodzaju i fortepian sprzedaje ul. P. Marji Nr. 12 814—

4 pokoje, kuchnia wszelkie wygody i światło do wynajęcia zaraz Żelazna 11 812—

Nagrody 1000 koron Ubiegłej srody na stacji Częstochowa wychodząco z wagonu zgubiono portfel, około 2000 rb. gotówki, oras różne papiery i dowody. Znalazca lub wskaziciel zguby otrzyma powyższą nagrodę. ul. P. Marji № 31. Rydzęski. 0229—

Zginęła kura jarząbkowata. Zaskawy znalazca raczy zwrócić za wynagrodzeniem Teatralna Nr. 12 815—

Wzrostaniej najgruntowniej można się przysposobić do wszelkich egzaminów na kompletach Wykładaję specjaliści naucywole szkół średnich zapisywać się można od 2—6 po poł. Teatralna 22 816—

Dom do sprzedania do sprzedania Wiad. Teatralna 10 stróż wskaże. 801—

Kupię bryczkę w dobrym stanie Wiad. w Adm. „Gońca” 798—

Pracownia ubiorów damskich i dziecięcych Mistrzyni ciotkowej **Zuzji Juraszek.**

w Częstochowie ul. P. Marji Nr. 38 przyjmuje wszelkie roboty w zakresie krawieczyny wchodzące: kostiumy, suknie, mundurki i ozaki dla pensjonarek. Przy pracowni szkoła kroju i sycia przyjmuję również odwieściana i pracobii

Poszukuje 4 pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami w śródmieściu i Oferty w „Gońcu” 797—

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19. |||

Program od Piątku, dnia 14-go Września b. r. i dni następnych:

Krach Banku X

Ciekawy dramat detektywny w 6-ciu wielkich częściach ze znakomitym **ALWINEM NEUSSEM** w roli detektywa Toma Sharka

- 1) Tajemnicze zniknięcie bankiera, | 2) Udawane samobójstwo | 3) W Kabarecie,
— — 4) Na tropie! | 5) Zwycięstwo detektywa i 6) Zakończenie. — —

BOGACTWO MORZA Zdjęcie z natury firmy Gaumont

POLIDOR i GIOCONDA Arcywesoła komedja

Muzyka koncertowa pod dyr. M. Szulca! || Bufet cukierniczy przy teatrze!
Ceny miejsc zwykłe! | | Dla dzieci wzbroniono!

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

PROGRAM OD NIEDZIELI 16 DO CZWARTKU 20 WRZESNIA R. B.

Matka...

Wielka tragedia rodzinna w 6-ciu aktach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów „Teatru Królewskiego” w Kopenhadze.— W roli tytułowej znakomita artystka duńska **Marta Novelley.**

NAD PROGRAM: Jak leczą zęby w Ameryce (wesola komedja amerykańska)

UWAGA: Początek przedstawień w dniu powszednie o godzinie 5 i pół po południu.
Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. **Aloizego Salzberga.**
Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Teatr PARYSKI — Czwartek dnia 20-go Września o godz. 7 1/2 wiecz.

Wielki jednorazowy koncert

HENRYKA MELCERA

znakomitego pianisty oraz

JULJUSZA THORNBERGA

słynnego skrzypka-wirtuoza z Danji

Program: Franck Sonata A-dur, Chopin Ballada G-moll i Polonez fis-moll, Bach Sarabanda, Wieniawski Caprice A-dur, Paganini Suita, **Beethoven Sonata Kreutzerowska.**

Bilety od 1 marki 50 fen. do 8 marek w Księgarni F. Rolnickiego.

DOKTOR MEDYCYNY
Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu. 807—

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10—12 i 3—6

Biuralista inteligentny, wykształconie handlowe ze znajomością języka niemieckiego, zajmie stanowisko, sekretarza, korespondenta, administratora, tłumacza lub podobne. Częstochowa prowincja. Oferty pod „lat 28” Administracja Gońca. 811—

Sikawka Pożarowa do sprzedania
Adr: Inż. F. Dawidowicz ul. P. Marji 3i. 785—

Zginęła książeczka kasy Pożyc. Oszczędn. Nr. 16090 803—

LOMBARD
CZĘSTOCH. TOWARZ. POŻ. OSZCZĘDN.

ogłasza że w d. i Października r. b. i dni następnych w lokalu T-wa, Teatralna 11 parter, codziennie od godz. 12-ej do zmroku, odbywać się będzie przez **licytację publiczną** sprzedaż fantów, niewykupionych w czasie właściwym, jako to: biżuterja, ubrań, bielizny, maszyna do szycia, zegarów i t. p. — Ceny w markach.

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmuje w komis.—

Obiady domowe ul. Panny Marji № 49 m. 8 2 oficyjna I piętro. Wiadomość od 12-2 po poł. 804—

Czarniecka Góra
otwarta cały rok.

Uzdrowisko leśno-górskie, 3 wiorasty od st. Niekań na linii Kuluszki—S karzysko. Wspaniałe warunki klimatyczne. Zdrowa, obfita i smaczna kuchnia. Menu przedwojenne pozostało niezmienione. Djetetyka, wodolecznictwo, kąpiele słoneczne pod szkłem i wszelkie zabiegi. Dzienny koszt pobytu jednej osoby od mk. 13.75 do mk. 20, wraz z całkowitem utrzymaniem i kuracją. Aby otrzymać przepustkę należy do podania dołączyć świadectwo lekarskie o potrzebie kuracji. **Adres: Czarniecka Góra, obwód Końsk, okup. Austr.-Węg. 0227—**

Kedaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego